

Raadsinformatiebrief

Datum 12 april 2022

Zaaknummer

Portefeuille Openbare orde en veiligheid
ir. C.H.C. van Rooij

Onderwerp: Opvang vluchtelingen uit Oekraïne in Meierijstad

Behandeling in commissie

Niet van toepassing

Kennisnemen van:

Ontwikkelingen in de opvang van vluchtelingen in Meierijstad

Aanleiding

Zoals eerder aan uw raad is bericht zijn door de oorlog tussen Rusland en Oekraïne miljoenen mensen op de vlucht naar Europa en naar Nederland. Het rijk heeft daarom aan gemeenten gevraagd om tenminste 50.000 opvangplekken te realiseren. Op dit moment zijn 33.000 opvangplekken gereed waarvan er circa 24.000 bezet zijn (ca. 70 procent). Het rijk houdt ook rekening met de opvang van (veel) meer dan 50.000 vluchtelingen en werkt hiervoor noodscenario's uit.

De veiligheidsregio's coördineren samen met gemeenten de realisatie van opvanglocaties. Voor de gemeente Meierijstad ligt de coördinatie bij de Veiligheidsregio Brabant-Noord. De opdracht is om 2 x 1.000 vluchtelingen per regio op te vangen. Voor de gemeente Meierijstad betekent dit het realiseren van opvangplekken voor minimaal 2 x 124 vluchtelingen. De gemeente is verantwoordelijk voor het beschikbaar maken, het inrichten en de exploitatie van de locaties. Uitgangspunt daarbij is dat de opvang humaan is en voor de langere termijn (tot circa een jaar). Verder is van belang dat de omgeving op een goede manier is betrokken en dat vluchtelingen worden geregistreerd en worden ingeschreven in het BRP.

Locaties

Op dit moment heeft Meierijstad drie locaties aangewezen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen:

- Het voormalige klooster van de Zusters Franciscanessen aan de Deken van Mierstraat in het centrum van Veghel (plaats voor circa 125 vluchtelingen);

- 16 Woningen van Woonmeij in de wijk Hoevenbraak in Schijndel (plaats voor circa 80 vluchtelingen);
- Het voormalige adviescentrum van de Rabobank aan de Jan Tinbergenstraat in Sint-Oedenrode (plaats voor circa 110 vluchtelingen).

De gemeente heeft een gebruikersovereenkomst afgesloten voor de bovengenoemde locaties voor een half jaar tot een jaar met vastgoedeigenaar Zenzo (klooster); woningcorporatie Woonmeij (woningen Hoevenbraak) en de Rabobank (voormalig adviescentrum). Met het aanwijzen en het gereed maken van de drie locaties in Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode voldoet Meierijstad op korte termijn aan de regionale afspraak om tenminste 2 x 124 vluchtelingen op te vangen in onze gemeente.

In de afgelopen weken meldden zich ook diverse andere vastgoedeigenaren met een potentiële opvanglocatie. Deze locaties zijn door een ambtelijk team bezichtigd en gescreend op basis van de bestuurlijke uitgangspunten, veiligheid en haalbaarheid. Enkele locaties zijn geschikt bevonden om in een eventueel vervolgstadium te benutten. Op dit moment zijn echter geen extra locaties nodig. De betreffende eigenaren zijn hier over geïnformeerd.

Frictie

In de praktijk blijkt dat het aantal opvangplekken dat in gebruik genomen kan worden, lager is dan het aantal feitelijk gerealiseerde opvangplekken. Dat komt onder meer doordat gezinnen niet altijd één op één passen in de beschikbare kamers. Ook zijn reservekamers nodig voor bijvoorbeeld nareizende familieleden of voor mensen die door Covid in isolatie moeten. Bij het realiseren van de opvangplekken is daarom een ruime(re) marge gehanteerd.

Stand van Zaken locaties

Het klooster in Veghel is op dit moment grotendeels vol en wordt bezet door met name moeders met kinderen (ca. 85 procent) en enkele vaders en/of mannen (ca. 15 procent). De bezettingsgraad fluctueert tussen de 100 – 120 personen. Er is uitstroom doordat mensen vertrekken of doorreizen. En instroom door bijvoorbeeld nareizende familieleden of door mensen die uit particuliere opvang komen. Daarnaast stroomt een aantal vluchtelingen vanuit het klooster door naar de woningen in Schijndel. Dit proces is momenteel gaande waarbij vluchtelingen zo passend mogelijk gehuisvest worden. Zo is een aantal woningen in Schijndel met name geschikt voor grotere gezinnen met kinderen en is het klooster met name geschikt voor kleinere gezinnen en mensen die slechter ter been zijn. Ondertussen worden kamers in het klooster die leegkomen weer beschikbaar gesteld voor nieuw aangekomen Oekraïners, door dagelijks het beschikbaar aantal bedden te communiceren aan de veiligheidsregio. De locatie in Sint-Oedenrode is begin mei gereed. Deze locatie is vooral geschikt voor kleinere huishoudens.

Particuliere opvang

Voor zover bekend worden op dit moment circa 38 vluchtelingen bij particulieren of familie in Meierijstad opgevangen. Dit aantal telt niet mee bij de opgave die de gemeente heeft om 250 vluchtelingen op te vangen. Vluchtelingen die particulier worden opgevangen en bij de gemeente bekend zijn, worden geregistreerd. Ook vindt intake en ondersteuning plaats door onder meer maatschappelijke organisaties.

Registratie

De gemeente Meierijstad registreert alle vluchtelingen die in de opvang in het klooster in Meierijstad verblijven. Ook worden uitgebreide intakes afgenomen. Zo wordt onder meer de

medische en maatschappelijke hulpvraag in kaart gebracht. Ook wordt de gezondheid van meegebrachte huisdieren gecheckt. Vluchtelingen worden zo snel mogelijk ingeschreven in het BRP (Basisregistratie Personen). Mocht blijken dat er mensen in het klooster verblijven die daar geen recht op hebben omdat zij niet in het bezit zijn van de Oekraïense nationaliteit, dan worden zij verwezen naar het COA. Uiteraard is er dan de mogelijkheid tot een asielaanvraag. De gemeente Meierijstad roept ook vluchtelingen die door particulieren worden opgevangen op om zich in te schrijven in het BRP. Dat is van belang om aanspraak te kunnen maken op voorzieningen als leefgeld en onderwijs.

Inrichting en exploitatie locaties

De gemeente Meierijstad heeft gekozen voor een humane vorm van noodopvang. Dat betekent dat gezorgd wordt voor bed, bad en brood. Daarnaast is medische en maatschappelijke zorg aanwezig en wordt gezorgd voor recreatie en activiteiten. Ook wordt onderwijs aangeboden en is er de mogelijkheid om toegeleid te worden naar werk.

Medische en maatschappelijke zorg.

Vluchtelingen hebben recht op medische en maatschappelijke zorg. Zo is in het klooster in Veghel onder meer de Coöperatie Sociaal Werk Meierijstad, PIM Werkt (bemiddeling naar arbeid) en Vluchtelingenwerk (juridische status vluchtelingen) actief. Ook houdt een (gepensioneerde) huisarts er spreekuur en zijn reguliere huisartsen betrokken. Verder is gespecialiseerde hulp en zorg mogelijk en wordt er een psychosociale intake georganiseerd.

Voor bewoners worden activiteiten georganiseerd. Daarbij worden vele vrijwilligers betrokken. Zeer belangrijk is de pool van tolken die kan worden ingezet bij bijvoorbeeld huisartsenbezoek. Via kringloopwinkels, WSD en IBN worden bewoners onder meer van kleding en andere hulpgoederen voorzien. Ook bewoners zelf zetten zich in, bijvoorbeeld bij de catering en het verzorgen van de was in het klooster. Er is een bewonersraad in oprichting. De ambitie is om de autonomie van de bewoners zo groot mogelijk te laten zijn. Bewoners in de woningen in Schijndel en straks in het voormalige Rabo-gebouw in Sint-Oedenrode worden ondersteund en begeleid door de Coöperatie Sociaal Werk Meierijstad. Per woning worden er buddy's ingezet (een professional en een vrijwilliger). Ook helpen bewoners elkaar.

Onderwijs

Ook Oekraïense kinderen zijn leerplichtig en kunnen naar school. Dat geldt voor kinderen die in de gemeentelijke opvanglocaties worden opgevangen en voor kinderen die bij particulieren worden opgevangen. In het klooster in Veghel zijn twee klaslokalen ingericht voor kinderen van 4 t/m 11 jaar. Zij worden begeleid door leerkrachten en vrijwilligers. Een Oekraïense vluchteling (in haar thuisland studeert ze voor leerkracht) helpt mee in de kleutergroep. De eerste periode van onderwijs staat in het teken van 'landen in Nederland' en samen kijken naar het niveau van het kind. De kinderen uit Veghel van 12 tot en met 17 jaar gaan naar het Fioretti College. Voor de kinderen van 0 tot 4 jaar worden er door het Welzijnswerk diverse activiteiten georganiseerd. In Schijndel wordt in basisschool de Regenboog een klas ingericht waar Oekraïense kinderen primair onderwijs gaan volgen. Ook zijn leerlingen aangemeld op het Elde College. Ook in Sint-Oedenrode wordt onderwijs aangeboden en kinderopvang georganiseerd.

De Internationale Schakel Klas Den Bosch en Oss/Uden ondersteunt het voortgezet onderwijs in Meierijstad bij het taalprogramma voor nieuwkomers. Kinderen van 4 tot en met 11 jaar die in gastgezinnen worden opgevangen, stromen in op een school in de wijk. Vanuit de Taalvijver worden de verschillende basisscholen ondersteund met tips en tools om de Oekraïense kinderen

een goede start te laten geven. Er is prettige afstemming en samenwerking tussen gemeente, onderwijspartners en kinderopvangorganisaties. De bereidheid om te helpen is enorm. Gedurende de corona pandemie is er een groot beroep gedaan op het onderwijs, in combinatie met het lerarentekort is voldoende personeel een uitdaging. Het Welzijnswerk coördineert de aanmelding van vrijwilligers. Ook is er een oproep gedaan aan gepensioneerde leerkrachten.

Veiligheid

De gemeente Meierijstad ziet scherp toe op de veiligheid van inwoners en vluchtelingen. Dit onder meer door de inspectie en controle op bijvoorbeeld brandveiligheid van de locaties. Ook wordt beveiliging ingezet voor controle en bewaking van de locaties. Gewerkt wordt aan een pasjessysteem voor vluchtelingen. Daarnaast worden vluchtelingen gewaarschuwd voor bijvoorbeeld mensenhandel.

Gemeentelijke organisatie

Binnen de gemeente Meierijstad zijn tal van medewerkers direct of indirect betrokken bij de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Er is een ambtelijke en bestuurlijke kopgroep. De burgemeester is bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk opdrachtgever is de gemeentesecretaris.

Participatie

De betrokkenheid van zowel individuele inwoners als van bedrijven en instellingen bij de opvang van Oekraïense vluchtelingen is groot. Door velen is hulp en ondersteuning aangeboden of worden geld of goederen gedoneerd. Door de sterke samenwerking in Meierijstad met het onderwijs, woningcoöperaties, huisartsen, POM, LeefGoed en PIM hebben we snel de benodigde infrastructuur kunnen inzetten. De gemeente Meierijstad is inwoners, ondernemers en instellingen dankbaar voor de inzet en betrokkenheid bij de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

Communicatie

Communicatie vindt plaats via nieuwsbrieven en de gemeentelijke website. Informatie wordt in het Oekraïens en Russisch aangeboden. Daarnaast is een speciaal e-mailadres oekrainecrisis@meierijstad.nl met de actuele informatie. Voor omwonenden van de locaties zijn informatieavonden georganiseerd. Ook voor Oekraïense bewoners van de locaties zijn en worden informatieavonden georganiseerd. Voor informatie en vragen kunnen inwoners terecht op www.meierijstad.nl. Wij vragen inwoners die thuis vluchtelingen opvangen nadrukkelijk om zich te melden (via oekrainecrisis@meierijstad.nl) zodat wij waar mogelijk hulp en ondersteuning kunnen bieden.

Steun aan vluchtelingen

De gemeente is één van de vele organisaties die zich inzetten. Voor steun aan vluchtelingen kunnen mensen contact opnemen met Vluchtelingenwerk Nederland (www.vluchtelingenwerk.nl). Zij hebben nauwe contacten met een landelijk platform voor Nederlanders die een kamer willen aanbieden aan een vluchteling. Er zijn ook burgerinitiatieven opgezet waarbij een kamer of woonruimte kan worden aangemeld voor opvang van een vluchteling uit de Oekraïne. Andere websites:

www.Roomforukraine.eu

www.host4ukraine.com

www.shelter4ua.com

www.takecarebnb.org

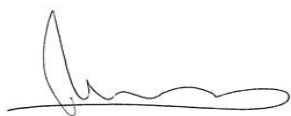
Financiën

Er zullen door gemeenten en veiligheidsregio's forse kosten worden gemaakt, die worden door het kabinet vergoed. Het rijk heeft besloten in ieder geval 700 euro per week per gerealiseerde opvangplek beschikbaar te stellen. Over kosten voor onderwijs en maatschappelijke zorg worden aparte afspraken gemaakt. Oekraïense vluchtelingen ontvangen leefgeld. Het leefgeld wordt zo spoedig mogelijk na inschrijving in het BRP uitbetaald. Dit is voor mensen die in een gemeentelijke opvanglocatie verblijven 260 euro per maand (205 euro voor voedsel + 55 euro voor persoonlijke spullen). Vluchtelingen in een gastgezin ontvangen een extra toelage.

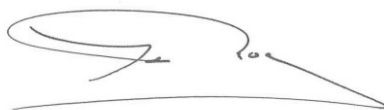
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris,

De burgemeester,

drs. M.G.C. Wilms-Wils RA

ir. C.H.C. van Rooij